

Archeologie

Vondsten uit de Middeleeuwen

Kinderen in de Middeleeuwen hadden geen Nintendo's of iPads, maar ze hoefden zich niet te vervelen. Dankzij archeologische opgravingen weten we dat kinderen in de Middeleeuwen graag knikkerden bijvoorbeeld.

Om te weten waarmee kinderen in de Middeleeuwen speelden, moeten we zoeken in de grond, want daar liggen soms nog spullen die de mensen in de Middeleeuwen gebruikten. En in dit centrum in Amersfoort weten ze daar alles van.

Dit zijn de spullen die mensen in de Middeleeuwen allemaal gebruikten. Die zijn onder de grond bewaard gebleven. Moet je kijken wat veel! En het is maar goed ook dat ze bewaard gebleven zijn, want zo komen we veel meer te weten over hoe mensen vroeger leefden. Mensen die dit soort spullen opgraven en bestuderen, noemen we "archeologen". En Timo is zo'n archeoloog. Timo, hoe komen deze vondsten hier eigenlijk terecht? "Nou, die spullen zijn vroeger door mensen allemaal weggegooid of zijn per ongeluk verloren geraakt en daar komt dan grond overheen of ze bouwen er soms zelfs een huis overheen. Als ik dan vele jaren later daar opgraaf, dan vind je die spullen weer terug."

Ook speelgoed bijvoorbeeld? "Ja, er zit ook speelgoed tussen, heel oud speelgoed. Ik heb een voorbeeld, hier wat knikkers bijvoorbeeld, en een wat grotere. Wat gaaf! Een stuiter. En we hebben houten ballen. Eh, ja. Maar dit is geen bal? Nee. Nee, dat hout is weggerot, wij hebben ze wel waar het hout nog bewaard is gebleven. Dus dit zat eromheen? Ja, en dit is een houten bal die zwaar is gemaakt met lood. Zo zien ze er nu uit en dat zijn kloten. Kloten? Ja, het hoort bij het spelletje klootschieten.

En dit zijn kleine dobbelsteentjes?

Ja, hele kleine dobbelsteentjes. Er zijn er ook heel veel van. Wat gaaf! Ja, die zijn gemaakt van bot. Echt waar? Mag ik gooien? Ja hoor, gooi maar. Nou, dat is wel een heel klein dobbelsteentje. 6. Goed zo! En waar je ook mee kan gooien, dat zijn deze dingen, dat zijn werpkoten. Werpkoten? Ja, en dat hoort bij het spelletje 'klootwerpen' en wat je dan deed is: je zette er een aantal zo rechtop onderaan de muur en dan pak je er eentje die verzaard is met een spijker en dan gooi je, en degene die dan de meeste omgooit, die heeft gewonnen. Gewoon een soort kegelen dus eigenlijk? Ja, het is de voorloper van het kegelen.

Dit zijn koten, maar dit zijn botten ook hè? Ja, dit zijn botten, het komt uit de poot van een koe. Ze gebruiken ook alles hè? Ze gebruiken echt alles. En wat vind je zelf nou het mooiste dat er gevonden is? Wat ik zelf heel erg leuk vind is dit. Een varkentje! Een spaarvarken. Wat leuk, er zit ook echt een gleufje in. Ja. Mensen, die waren heel zuinig op hun geld, die spaarden natuurlijk ook en ja, spaarvarkens waren er in de Middeleeuwen. En deze hebben wij gevonden, er zat geen geld meer in, dat hebben ze er natuurlijk uit gehaald. Geld vinden we bijna nooit, mensen zijn er zó zuinig op.

Als we het vinden, dan hebben ze het of per ongeluk verloren of als iemand het te goed heeft verstoep. Net als dat je het kwijtraakt in je oude sok bijvoorbeeld? Bijvoorbeeld. Ik heb hier een voorbeeld daarvan, dit is geld uit de Middeleeuwen hebben wij gevonden. Echt waar? Ja. Middeleeuws geld? Ja, dit zijn leeuwengroten. Ja, want je noemt het geen 'euro's'? Nee, euro's, dat heb je pas sinds kort, in de Middeleeuwen heb je een heleboel verschillende soorten geld, je hebt dus die leeuwengroten, maar je hebt ook duiten, je hebt penningen, je hebt meiten, eh allerlei soorten. Ja, dit is een meit. Dit is een meit? Ja. En wat kan je daarvoor kopen? Daar kan je bijvoorbeeld een pul bier voor kopen. Een pul bier? Een pul bier. En iedereen, die dronk bier. Ik heb hier zo'n pul. Wat zeg je: "iedereen", ook kinderen? Iedereen, ja, volwassenen, maar ook kinderen, die dronken bier. Dat meen je niet! Ja. Dat is helemaal niet gezond! Nou, het water was eigenlijk nog ongezonder, het was hartstikke vies, er zaten allemaal bacteriën en alles in en dus kon je beter bier drinken, omdat dat had dan nog gekookt en er zit een beetje alcohol bij, dus daar zit niks meer in waar je ziek van wordt, maar ook nog een lekker smaakje. Want limonade was er niet. Nee. Dus ze namen een biertje? Hier! Proost!

En zo zie je, dat voorwerpen die bewaard zijn gebleven onder de grond ons veel kunnen vertellen over het leven van mensen vroeger.